

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Lublinie**

Lublin, dnia 11 września 2009 r.

**Pan Janusz Wójtowicz
Dyrektor Oddziału
Generalnej Dyrekcji Dróg
Krajowych i Autostrad
w Lublinie**

LLU-410-23-01/2009

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Lublinie skontrolowała w Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad - Oddział w Lublinie, zwanej dalej „Oddziałem GDDKiA”, działania podejmowane na rzecz usprawnienia systemu transportowego w mieście Lublinie.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 20 sierpnia 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia podejmowane przez Oddział działania mające na celu usprawnienie systemu transportowego w mieście Lublinie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Obwodnica Lublina nie występowała w planach rzeczowo-finansowych Oddziału GDDKiA jako odrębne zadanie, lecz stanowiła część przedsięwzięć inwestycyjnych planowanych w ciągach komunikacyjnych dróg S12 i 17 (Kurów–Piaski) i S19 (Lubartów–Kraśnik). Zadanie to o łącznej długości 33,8 km podzielono na część północno-wschodnią (długości 23,4 km) składającą się z dwóch odcinków realizacyjnych: - od węzła „Dąbrowica” do węzła „Lubartów” (10,2 km) i od węzła „Lubartów” do węzła „Witosa” (13,2 km), w ciągu komunikacyjnym dróg S12 i S17 Kurów -Piaski oraz część zachodnią od węzła „Dąbrowica” do węzła „Konopnica” o długości 10,4 km, w ciągu komunikacyjnym drogi S 19 Lubartów - Kraśnik. Przebieg obecnej trasy obwodnicy Lublina został ustalony w koncepcjach programowych sporządzanych w latach 2000-2006.

Budowę obwodnicy Lublina, od 1998 r. ujmowano w programach rządowych budowy i rozbudowy dróg krajowych: „Strategia utrzymania i rozwoju sieci dróg krajowych do roku 2015” (sporządzony w 1998 r., termin zakończenia – 2015 r.), „Infrastruktura – klucz do rozwoju w latach 2002-2005-2010” (termin zakończenia – 2010 r.) oraz w „Programie budowy dróg krajowych na lata 2008-2012” i programie operacyjnym „Infrastruktura i Środowisko 2007-2013” (termin zakończenia części północno-wschodniej – 2011, a zachodniej

– 2013 r.). Budowa przypisana została do realizacji Oddziałowi GDDKiA. W pierwotnej wersji programu rządowego „Infrastruktura - klucz do rozwoju w latach 2002-2005-2010” nie ujęto budowy części północno - wschodniej obwodnicy Lublina, podzadanie to znalazło się w programie dopiero po interwencji Oddziału GDDKiA w marcu 2002 roku.

Prace przygotowawcze związane z realizacją obwodnicy Lublina rozpoczęto w roku 2000. Do dnia 30.06.2009 r. wydatkowano na ten cel 168.140,8 tys. zł, w tym na wykup nieruchomości przeznaczono 163.861,4 tys. zł (97,45%), dokumentację techniczną – 4.233,8 tys. zł (2,52%) i prace archeologiczne 45,6 tys. zł (0,03%).

Zgodnie z umową nr POIS 6.2.035/08-00 z dnia 12.08.2008 r. zawartą pomiędzy GDDKiA w Warszawie i Centrum Unijnych Projektów Transportowych, dotyczącą przygotowania zadania pn. Budowa drogi ekspresowej S12 i 17, odcinek Kurów-Piaski szacunkowa jego wartość wynosić ma 2.502,7 mln zł (w tym w ramach programu operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 – 905,6 mln zł). Przewidywany okres realizacji zadania: 07.06.2010 – 09.05.2012 r. Do dnia 05.05.2009 r. uzyskana miała być prawomocna decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, do 03.08.2009 r. pierwsze pozwolenie na budowę (aktualnie decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej) a pozostałe do 27.10.2009 r. Do 24.05.2010 r. powinna być zapewniona w 100% dostępności terenu pod inwestycję. Pierwszy przetarg na realizację ogłoszony ma być 14.10.2009 r. a ostatni 15.11.2009 r.

Dnia 26.06.2008 r. Oddział GDDKiA zawarł z DHV Polska sp. z o.o. w Warszawie umowę nr O/LU-R2/PTD/6-cz.2/08 dot. opracowania projektu budowlanego, projektu wykonawczego i dokumentacji przetargowej oraz studium wykonalności na budowę drogi ekspresowej S12 i 17 wraz z północno - wschodnią obwodnicą Lublina. Termin wykonania opracowań projektowych ustalono na 26.09.2009 r. a odpłatność za ich sporządzenie wynieść ma 16.041 tys. zł (w tym część północno-wschodnia obwodnicy – 12.748 tys. zł).

Kontrola wykazała, że Oddział GDDKiA na dzień 30.06.2009 r. nie posiadał decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla części północno-wschodniej obwodnicy (wniosek w sprawie jej wydania złożono do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie dnia 12.05.2009 r.), podczas gdy zgodnie z umową nr POIS 6.2.035/08-00 już 05.05.2009 r. powinna być ona prawomocna. Decyzje lokalizacyjne dla części północno-wschodniej obwodnicy Lublina inwestor pozyskał w już w roku 2005, a w miesiącu listopadzie 2006 r., po opracowaniu raportu o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia drogowego, złożył do Wojewody Lubelskiego wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację inwestycji. Po zgłoszeniu uwag dot. wpływu inwestycji na Obszar Natura 2000 „Bystrzyca Jakubowicka” przez organizacje ekologiczne, podjęto prace studialne w tym zakresie. Ogłoszone dnia 04.12.2007 r. wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego zobowiązały inwestorów do sporządzania alternatywnych rozwiązań co do lokalizacji już na etapie przeprowadzania analizy wariantów, skutkowało to wycofaniem przez Oddział dnia 29.04.2008 r. wniosku o decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach i przystąpieniem do ponownego sporządzania i gromadzenia wymaganych materiałów.

Brak decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach skutkowało nie zachowaniem planowanego terminu (03.08.2009 r.) uzyskania pierwszej decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej. Od roku 2005 do dnia 30 czerwca 2009 r. na odcinku węzeł „Dąbrowica” – węzeł „Lubartów”, części północno-wschodniej obwodnicy, wykupiono 66% gruntów planowanych pod budowę (wydatkowano na ten cel ogółem 51.921,1 tys. zł), natomiast na drugim odcinku tej części od węzła „Lubartów” do węzła „Witosa” w latach 2007-2008 wykupiono jedynie 22,7% gruntów planowanych pod budowę (wydatkowano na ten cel 41.426,7 tys. zł). W I

półroczu br. Oddział GDDKiA nie wydatkował na ten cel środków finansowych a roczny plan wydatków w tym zakresie wynosił jedynie 60,0 tys. zł. Wysokość środków przeznaczonych w kolejnych latach na wykup gruntów pod inwestycje drogowe ustalała GDDKiA w Warszawie. W ocenie NIK opóźnienia w pozyskaniu wymaganych dokumentów oraz ograniczony zakres wykupionych gruntów pod budowę odcinka węzeł „Lubartów” – węzeł „Witosa” o długości 13,2 km, warunkujące rozpoczęcie robót budowlanych, stanowią realne zagrożenie dla realizacji całego projektu.

Zgodnie z umową nr POIS 6.1.085/08-00 z dnia 12.09.2008 r. zawartą pomiędzy GDDKiA w Warszawie i Centrum Unijnych Projektów Transportowych, dotyczącą przygotowania zadania pn. Budowa drogi ekspresowej S19, odcinek Lubartów-Kraśnik, szacunkowa jego wartość wynosić ma 1.991,6 mln zł (w tym planowane dofinansowanie w ramach programu operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 – 600,9 mln zł). Przewidywany okres realizacji zadania: 17.03.2011 – 10.04.2014 r., postępowania przetargowe na sporządzenie opracowań projektowych (dot. m.in. części zachodniej obwodnicy Lublina) powinny być ogłoszone w okresie od 02.07.2008 r. do 08.07.2009 r. W terminie umownym postępowań tych nie ogłaszano z uwagi na brak zgody GDDKiA w Warszawie. Dnia 31.07.2009 r. Oddział uzyskał informację z Departamentu Przygotowania Inwestycji GDDKiA w Warszawie, że początek realizacji tego projektu może zostać przesunięty poza rok 2012. Dnia 14.01.2008 r. złożono wniosek, a 20.03.2009 r. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie wydała decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach dla zachodniej części obwodnicy. Od roku 2006 do dnia 30 czerwca 2009 r. na części zachodniej obwodnicy Lublina (węzeł „Dąbrowica” – węzeł „Konopnica” – dł. 10,4 km) wykupiono 76,5% gruntów planowanych pod budowę, wydatkując na ten cel 70.513,6 tys. zł. Wysokość środków finansowych zaangażowanych dotychczas w wykupy gruntów pod część zachodnią oraz uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla tego fragmentu obwodnicy, wymagają w ocenie NIK, rozważenia zasadności kontynuowania prac przygotowawczych i rozpoczęcia robót budowlanych.

Do dnia 30.06.2009 r. Oddział GDDKiA nie zawierał umów z przedstawicielami samorządów i administracji państwowej oraz zarządami dróg dot. inwestycji w zakresie dróg dojazdowych do obwodnicy. Podczas spotkań roboczych w dniach 28 lipca i 11 sierpnia 2006 r. potwierdzono, że prace związane z budową obwodnicy uwzględnione są w planach inwestycyjnych miasta Lublina (m.in. budowa odcinka drogi dojazdowej od węzła „Dąbrowica” do granic miasta) podobnie jak budowa drogi od węzła „Witosa” do Świdnika w planach tego miasta. Budowa nowych odcinków dróg wojewódzkich nr 747 i 804 była ujęta w Wieloletnim Programie Inwestycyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2007-2015 budowa ww. odcinków została ujęta. Trwają również prace projektowe dróg dojazdowych do obwodnicy. Do dnia 30.06.2009 r. Oddział GDDKiA zawarł tylko jedno porozumienie dot. współpracy z Miastem Lublin w zakresie budowy drogi dojazdowej od Al. Solidarności do węzła „Dąbrowica” (dnia 24.05.2007 r.). Porozumienie stanowiło podstawę zawarcia umowy, która szczegółowo miała określić obowiązki każdej ze stron. Projekt umowy został zaopiniowany przez Oddział i przesłany do Miasta Lublin dnia 15.10.2008 r.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Przestrzeganie terminów realizacji zadań związanych z przygotowaniem do budowy obwodnicy Lublina, określonych w umowach z dnia 12.08.2008 r. i 12.09.2008 r.
2. Zintensyfikowanie działań koordynujących udział w przygotowaniu budowy obwodnicy Lublina innych jednostek samorządowych ,odpowiedzialnych za dojazdy do węzłów.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Dyrektora w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Z poważaniem